

ІСТОРІЯ КАФЕДРИ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ БУКОВИНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ МЕДИЧНОЇ АКАДЕМІЇ

Б.Г.Макар, М.М.Козуб, В.В.Кривецький, Ф.Д.Марчук, О.А.Лойтра, Т.В.Хмара

Постановою Ради Народних Комісарів Української РСР від 20 жовтня 1944 року "Про поновлення роботи 2-го Київського медичного інституту" започатковано діяльність навчального закладу в м. Чернівці.

Кафедра анатомії людини, як один із підрозділів створеного Чернівецького медичного інституту, організована 1 лютого 1945 року. Вона, як інститут в цілому, формувалася у важкі роки повоєнної розрухи.

Організатором і першим завідувачем була доцент К.Д.Філатова. У січні 1945 року кафедрі було виділено двоповерхову будівлю бувшої Пастерівської станції. Як будівля, так і приміщення були в запущеному стані – з пошкодженими пічками, вибитими віконними рамами та прогнилою підлогою. На долю колективу кафедри, господарчої частини та адміністрації інституту випав важкий тягар у створенні матеріально-технічної бази, організації навчального та наукового процесу. Цю велику роботу проводили співробітники кафедри, які працювали разом з доцентом К.Д.Філатовою: Г.Г.Фішер, Т.В.Князева, А.А.Влюшина. У 1952 році доцент К.Д.Філатова перейшла на роботу до Дніпропетровського державного медичного інституту, а кафедру очолив переведений з м. Станіслава доцент А.М.Мартиросян. Разом з ним працювали, окрім названих, асистенти І.І.Тарасов та А.М.Колодяжна. У 1956 році доцента А.М.Мартиросяна обрали за конкурсом на кафедру анатомії людини Вінницького державного медичного інституту, а чернівецьку кафедру очолив професор М.Г.Туркевич.

З того часу розпочалася плідна наукова робота щодо вивчення закономірностей пре-

натального морфогенезу органів травної, дихальної та сечовидільної систем у порівняльно-ембріологічному аспекті. Весь колектив кафедри активно включився у виконання планових наукових та дисертаційних робіт. Спочатку було створено морфологічну лабораторію, організовано збір біологічних об'єктів та виготовлення серійних послідовних гістологічних зрізів, сконструйовано мікропроекційний апарат, апарат для виготовлення пластичних реконструкцій, пристрій для стереофотографування. Завдяки цьому виконали і захистили кандидатські дисертації Г.Г.Фішер, Т.В.Князева, А.А.Влюшина, К.С.Шевчук, М.М.Козуб, В.М.Круцяк, В.О.Власов, Ф.Д.Марчук, В.І.Проняєв.

У 1959 році при кафедрі відкрито аспірантуру. Першим її аспірантом став М.М.Козуб, а через рік – В.М.Круцяк.

Нині кафедра володіє унікальною колекцією гістологічних препаратів, якою послуговуються науковці України. Під керівництвом професора М.Г.Туркевича виконали і успішно захистили докторські дисертації В.А.Малішевська (1966) і В.М.Круцяк (1972). Як показав час, започаткований напрямок виріс в одну з провідних наукових шкіл щодо вивчення розвитку і становлення топографії органів і систем організму людини та деяких ссавців. Разом з професором М.Г.Туркевичем на кафедрі працювали доценти Г.Г.Фішер, В.А.Малішевська, В.М.Круцяк, асистенти В.О.Власов, Т.В.Князева, М.М.Козуб, Ф.Д.Марчук, К.С.Шевчук, А.А.Влюшина, М.І.Шевчук, В.І.Проняєв.

Професор М.Г.Туркевич вийшов на пенсію у 1970 році, а кафедру очолила його та-

*Доцент К.Д.Філатова
завідувач кафедри
з 1945 по 1952 рр.*

*Доцент А.М.Мартиросян
завідувач кафедри
з 1952 по 1956 рр.*

*Професор М.Г.Туркевич
завідувач кафедри
з 1956 по 1970 рр.*

лановита учениця професор В.А.Малішевська, яка продовжила започаткований своїм учителем науковий напрямок і вже під її керівництвом виконали кандидатські дисертації А.О.Лойтра, С.М.Романюк, Б.Г.Макар, Л.О.Філіпова, М.М.Кумка, О.І.Бриндак. Разом з професором В.А.Малішевською на кафедрі працювали доценти Г.Г.Фішер, В.М.Круцяк, М.М.Козуб, В.І.Проняєв, асистенти Т.В.Князева, К.С.Шевчук, В.О.Власов, Ф.Д.Марчук, Б.Г.Макар, А.О.Лойтра, Л.О.Філіпова, М.М.Кумка. У 1986 році В.А.Малішевська вийшла на пенсію, а кафедру анатомії людини очолив заслужений діяч науки і техніки України, професор В.М.Круцяк, який продовжив науковий напрямок свого вчителя – професора М.Г.Туркевича. За період керування кафедрою анатомії під керівництвом В.М.Круцяка виконали і захистили кандидатські дисертації Ю.Т.Ахтемійчук, В.М.Пашковський, В.І.Зайцев, А.О.Лусте, І.Ю.Олійник, М.П.Кавун, Т.В.Смірнова, Л.Г.Лукацьов, В.В.Кривецький, С.Ю.Кравчук, Б.Ю.Банул, Т.В.Хмара, Г.М.Халагурник, С.М.Люттик, І.І.Кривецька, Н.Б.Решетілова, Т.Б.Сикирицька, практичні лікарі – В.В.Власов, В.П.Мусурівський, І.Г.Проданчук, І.П.Мельник, Д.Г.Манчуленко, а також доцент Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича М.І.Боднарчук.

Після передчасної смерті професора В.М.Круцяка (2000) кафедру впродовж року

знову очолювала професор В.А.Малішевська, а у 2001 році завідувачем кафедри призначено доцента Б.Г.Макара.

Нині на кафедрі працюють доценти – М.М.Козуб, Ф.Д.Марчук, В.В.Кривецький, А.О.Лойтра, М.Д.Люттик, Т.В.Хмара, М.П.Кавун, Т.В.Смірнова, Г.М.Халагурник, Н.Б.Решетілова, асистенти – Н.М.Гузик, О.П.Антонюк, О.В.Павлюк, С.І.Рябий, О.В.Круцяк, Н.І.Гаїна, С.О.Лісничок.

За період існування кафедри виконано і захищено 7 докторських дисертацій: В.А.Малішевська, В.М.Круцяк, В.І.Проняєв, У.Ю.Яцожинська, О.В.Кравченко, В.В.Власов, Б.Г.Макар та 47 кандидатських дисертацій, отримано 52 авторських свідоцтва на винаходи і понад 120 посвідчень на раціоналізаторські пропозиції. Нові розробки використовуються у навчальному процесі та в науководослідній роботі, а частина з них впроваджена в практику охорони здоров'я. Так, доцентом Б.Г.Макаром у співавторстві з лікарем П.О.Мельником обґрунтований спосіб оперативного лікування стенозів слъзових шляхів, який відзначений дипломом II ступеня ВДНГ України. Співробітники кафедри опублікували понад 1100 наукових праць. Сьогодні на кафедрі виконуються 2 докторські та 4 кандидатські дисертації.

На кафедрі успішно працює студентський науковий гурток, де студенти опановують методи морфологічних досліджень. Сту-

*Професор В.А.Малішевська
завідувач кафедри з 1970 по
1986 та з 2000 по 2001 рр.*

*Професор В.М.Круцяк
завідувач кафедри
з 1986 по 2000 рр.*

*Доцент Б.Г.Макар
завідувач кафедри
з 2001 р.*

денти-гуртківці беруть активну участь у роботі Всеукраїнських наукових конференцій, предметних олімпіад. Найбільш активні гуртківці після закінчення навчання продовжили наукову роботу і досягли визначних ус-

півів. Нині – це професори Ю.Т.Ахтсміячук, В.М.Пашковський, І.Ю.Полянський, доценти М.М.Козуб, Ф.Д.Марчук, А.О.Лойтра та інші.

Завдяки щоденному піклуванню ректора академії академіка В.П.Пішака кафедра ана-

Колектив кафедри анатомії людини БДМА (2003 р.)

І ряд: доц. В.В.Кривецький, доц. Т.В.Хмара, доц. М.М.Козуб, доц. Б.Г.Макар, доц. М.Д.Лютик, доц. А.О.Лотра; ІІ ряд: ас. С.І.Рябий, доц. Т.В.Смирнова, ас. О.П.Антонюк, ст. лаб. Г.Ф.Скиданюк, доц. М.П.Кавун, ст. лаб. Н.В.Слобожанінова, ас. О.В.Павлюк, ас. Н.І.Гаїна.

томії людини за останні роки відремонтована у європейському стилі, оснащена новими меблями та устаткуванням. Створюється комп'ютерний клас. Закінчується оформлення спеціальної аудиторії для демонстрації навчальних препаратів і препарування морфологічних об'єктів. Проводиться реконструкція приміщення, де зберігаються навчальні біологічні препарати. У лекційній залі встановлено кондиționери.

Нині кафедра має 10 навчальних аудиторій, сучасну гістологічну лабораторію та анатомічний музей.

Колектив кафедри велику увагу приділяє науковій та навчально-методичній роботі. Вийшла у світ монографія професора М.Г.Туркевича "Реконструкция микроскопических

объектов по гистологическим срезам", видані навчально-методичні та навчальні посібники з рентгенанатомії, функціональної анатомії органів дихання, імунної системи, органів чуття, черепно-мозкових нервів, структурно-функціональної організації кісткової системи, артросиндесмології, підготовки до іспиту з анатомії і фізіології з патологією, клінічної анатомії носа, горла і вуха, які затверджені і рекомендовані Центральним методичним кабінетом з вищої медичної освіти МОЗ України як навчальні посібники для студентів вищих медичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації.

За успіхи в роботі рішенням Ученої Ради колектив кафедри занесений до Книги Пошани академії.

Падійшла в редакцію 20.11.2003 р.